

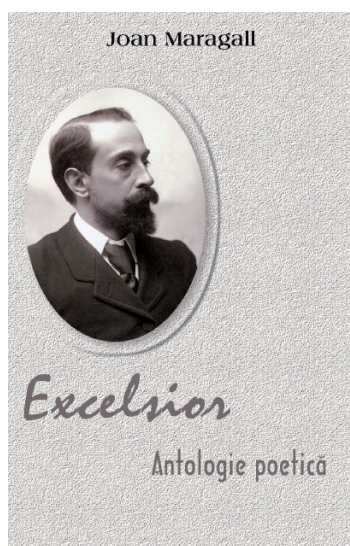
NICOLAE COMAN

Compositor i poeta

COM VAIG TRADUIR JOAN MARAGALL A LA LLENGUA ROMANESA

El meu ferm interès per la cultura catalana es manifesta doblement, per un costat com a «consumidor», però per un altre, i d'una manera ben activa, com a pont entre l'art català i el romanès. En aquest sentit, vaig sentir la necessitat de posar a l'abast del públic del meu país tresors musicals i poètics catalans. És per aquest motiu que em vaig afegir amb entusiasme al projecte de l'Editorial Meronia de Bucarest, amb la qual he tingut i continuo tenint una profitosa col·laboració en el camp de la traducció de la poesia catalana. En el marc d'aquest projecte vaig poder traspasar al romanès antologies de poemes de Miquel Martí i Pol i de Bartomeu Rosselló-Pòrcel, així com també una antologia de poesia insular.

Amb motiu del doble aniversari de Joan Maragall, vaig rebre amb enorme curiositat artística la proposta d'abocar per al lector romanès les poesies d'aquest clàssic de la literatura catalana. Tot el procés de traducció del volum *Excelsior* ha constituït per a mi un repte, ja en el mateix moment de la selecció de més d'una cinquantena de poemes per aquesta antologia. Juntament amb l'editora del volum, Jana Balacci Matei, i també amb Xavier Montoliu Pauli, vam intentar incloure-hi aquells poemes que responguessin a la curiositat i a les àrees d'interès que presumiblement s'adequaven millor al lector romanès de poesia.

Excelsior. Antologie poetică, de Joan Maragall (traducció de Nicolae Coman). Bucarest: Meronia, 2011. (Biblioteca de Cultura Catalană; 33)

El treball pròpiament dit de construcció d'aquestes versions al romanès ha estat difícil i a la vegada també apassionant. La dificultat raïa en el fet que calia optar per un llenguatge que respectés l'estil específic de l'època romàntica tardana i de començaments del modernisme, sense oblidar que ens estàvem adreçant al públic del segle XXI. Va caldre captar i donar a la llengua romanesa la musicalitat característica de Maragall, un so únic i inconfusible en la seva llengua original, llengua que precisament en el moment en què l'autor escrivia es trobava en ple procés de modernització. Hem intentat suggerir en romanès la influència de la poesia popular en l'estil d'aquest poeta, les referències culturals i nacionals, el context cultural ibèric així com, també i més àmpliament, l'europeu. Fou necessari aconseguir en la llengua d'arribada aquesta musicalitat única també, el ritme convenient, l'elegància de les formes poètiques escollides, la mal·leabilitat del vers maragallià, així com l'harmonia de les rimes o del vers lliure. Vaig treballar intensament, sentint com a repte aquestes dificultats, a vegades difícils de remuntar, però crec que el resultat final és una antologia d'interès per al lector romanès, que té al seu abast un aplec de la creació d'un dels fundadors de la literatura catalana moderna, un autor clàssic i romàntic alhora, que fou contemporani llunyà

en l'espai, però proper en el temps, dels emblemàtics poetes romanesos Mihai Eminescu i Alexandru Macedonski.

Per il·lustrar concretament el que suara parlava, presento tot seguit un petit poema que no figura en el volum *Excelsior* i que us ofereixo amb molta satisfacció en la meva versió romanesa.

«Soare, dragă soare...»

«Sol, solet...»

Mititel și pricăjit

Quan jo era petit

am trăit înghesuit

vivia arraulit

pe o neagră ulicioară:

en un carrer negre:

zidul era coșcovit,

el mur hi era humit,

vesel soarele pe-afară.

pro el sol hi era alegre.

La Sfântul Iosif, cândva

Per 'llà a Sant Josep

bunul soare, dragul soare

el bon sol, solet

strălucea și lumina

lliscava i lluïa

strâmtele de ulicioare.

pel carreró estret.

Astfel mi-era dat și mie

I en mon cos neulit

ca să simt cum mă străbat,

llavors jo sentia

prin tot corpul leșinat

una esgarifança

dulci fiori de bucurie.

de goig i alegria.

Adjuntem a aquest testimoni la informació corresponent a la lectura de poemes de Joan Maragall a la Biblioteca Antim Ivirea-nul de Vâlcea (Romania), el 20 de gener de 2012, en el marc de la presentació «De la creació poètica a la creació musical» a càrrec dels professors Lavinia Coman i Nicolae Coman, organitzat per l'Asociația culturală Irina Satchi i la mateixa biblioteca: <http://www.youtube.com/watch?v=heCc4Bhsla0>.